

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De peruersitate religiosorum & capitularium clericorum. Cap. 22

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

& tu de pretio sanguinis eius extruis roborias ad bellandū. Christus in infimo p̄se pio iacere voluit, tu in altis sedibus & turribus delectaris. Hinc p̄ Prophetā dicit: Iſti ædificabūt, & ego destruā, & vocabunt termini impietatis.

J.c.27. §.2.
& J.c.46. §.4.
& p̄rotū.
§.c.20. §.14
& J.c.25. §.11.
§.c.20. §.3.
J.c.20. §.15.
J.c.25. §.2.
J.c.40. §.4.
§.c.15. §.7.
& §.c.20. §.8.
& J.c.25. §.2.
§.c.20. §.10 et
J.c.27. §.5
J.c.25. §.15
§.c.4. §.3
J.c.29. §.2

XIII §. Mali itaq; pastores sunt vermes corrodetes radicem arboris ecclesiasticæ in proximo casuræ in fine, scilicet quinti status, utpote in gemitu n̄si iam t̄pis. Ex quo em̄ apud nos iam dudū corrupta est euāgelica & ecclesiastica vita necesse erit, vt tandem nostra ecclesia, scilicet quoad dignitatem ecclesiasticam, æque cadat. Quod cœlestis aquila prophetauit, dicēs: Et quintus angelus tuba cecinit, & vidi stellam de cœlo cecidisse in terrā. Sup̄ quæ verba Vbertinus ait: Quis dubitat quin illa comminata ad nostrā iam t̄pareferant. Saluator quoq; prædixit, stellæ, id est, prælatos, è cœlo casuros. Et Esaias inquit: Stellæ cœli non expandent lumen suum. Quippe cauda draconis trahit tertiā partem stellæ, & mittit eas in terrā. Obtenebrant quidem stellæ caliginē eius. Proinde pastores ceu ministri dei, angeli nuncupant, vt late exponitur apud Catharinam Senensem, cui vltterius dicit dominus: Patiētia mea sustinet sacerdotes, qui nisi se correxerint, vniuersæ gratiæ eis concessæ redundabunt in iudicium in confusionem sui, qui veluti obdinati dæmones eā contemnunt misericordiā. Et infra: O sacerdotes, non attendis quod securis iustitiæ diuinæ iam ad radicem arboris vitæ tuæ posita sit, hoc autem apertissime noueris, quoniam iniquitates tuæ suo tempore & loco, tibi cū vsura compensabuntur, & grauius quàm cæteri punieris. Nempe pro te, & tuis subditis pœnam lues.

Malach. 1
4. Bir. 43
Apo. 9
Matth. 24
§.c.19 §.5
J.c.55 §.11
Esa. 13
Apo. 18
Io b. 3
Cath. Senē.
c. 49 & c. 28
& 129
Matth. 3
Luca. 3

§.c.14. §.14
§.c.14. §.14
& J. cap. 23.
§.15
J.c.34. §.8
§.c.19. §.8
§.c.19. §.14
& J. 22. §.2.
in fi. & J. ca.
57. §.9
§.c.19. §.11
J.c.27. §.11

XV §. Ex præmissis apparet, nobis vehementer esse payendum. Nam in prioribus ecclesiæ statibus clerici maxime prælati videbantur in ecclesia quasi in cœlo fulgens stella, quam Iohannes præuidit cecidisse in terrā, id est, in terrestrem cupiditatem, & data est ei clauis putei abyssi, id est, potestas aperiendi infernum profundum. Aperire ergo puteum abyssi in populo quinti status, est quando prælati in vitia ruentes peruerso exemplo, & malo regimine soluunt frenum carnalis concupiscentiæ, tam in se quàm in suis subditis. Quod quidem frenum prioribus temporibus per dei timorem, & sanam disciplinam rigidum, verboq; & exemplo bene gubernatum erat, nunc autem relaxatum est atq; disruptum. Vnde apud Birgittam sancti clamant ad dominum. Nos (inquiunt) videmus populum innummerabilem in periculis, procellis perire, quoniam gubernatores auidi sunt, illis terris iugiter applicare volentes, vbi sibi ipsi maius lucrum existimant prouenire, illuc se & pupulum ducentes, vbi horribiles sunt iactus vndarum, nesciente populo securitatis portum, & ob hoc misere periclitatur populus infinitus, nimis prucis venientibus ad bonum portum, qui esset aptus ad hyemandum. Ista enim non est tota animarum nostrarum nauigatio. Oremus igitur Deum, vt deducat nos in portum voluntatis suæ.

Apo. 9
3. Bir. 5
Acto. 28
Psalm. 106

De peruerſione religiosorum & capitularium clericorum. Ca. XXII.

J.c.30. §.15
§.c.16. §.2
§.c.8 §.7 et
§.c.7. §.2
§.c.11. i. p̄ri.
J.c.32. §.8
§.c.15. i. p̄ri.

Et si omnes quondam Christiani propter humilitatis subitionem & Christianæ religionis obseruantiam vocabantur religiosi, quia nihil est quod ita nequeat occasui subiacere, q̄ vera religio. Nā ipsa imperatores, reges, pontifices, ac alios sæpe humiliant, qui delicate nutriti, bonis t̄poralibus potentissimi, ad asperitatem vitæ strictamq; paupertatem p̄ religionis susceptionē commutati sunt. Et non solum suas possessiones & prædiā, sed etiā semetipsos domino consecrāt. Illi tamē hodie, qui approbatas religiones professi sunt, specialiter ac proprie religiosi censent, & ad regulariter viuendum astricti sunt. Equidē post primariā ecclesiæ institutionem ordinatus est status religiosorum, præsertim mendicantium, ad subleuamen curatoꝝ, qui circa temporalium administrationē & secularium occupationem impediti, in actibus spiritualibus auxilio indigēt religiosorum. Qui ad inducendū vitæ contemplatiuæ perfectionem, & ad obseruandum in specie primæ uī dei institutū, quo omnia sunt cōmunia, inceperunt in statu ecclesiæ quarto. Mendicantes vere, qui quasi perfectiores, nec in specie, nec in communi propria possident, inceperunt in initio status sexti, ad sustentandū, scilicet, ecclesiam, quæ in statu quinto ruinam minabatur.

C. de sum. tri. l. inter. claras
12. q. 1. futurar.
Dis. 1. ius natura
Tho. 22. q. 10. 88. ar. 7
Nam &

3. Bir. 17. I § Nam & si in clero primitiua ecclesie non fuerint religiones instituta
 tamen postquam in ecclesia succreuit superbia, auaritia, luxuria, quae acriter offen-
 dunt deum, contra eadem crimina pro remedio vtendum fuit obedientia, paupertate,
 & continentia. Siqdem malignitas diaboli supbia, corruptio humanae naturae
 incontinentia, malitia singulorum hominum auaritia in orbe terrarum introduxit, quonia
 iure diuino omnia erant communia, meum autem & tuum malitia hominum ad-
 inuenit. Contra ista tria mala superbia, auaritia, & luxuria, beata virgo apud Bir-
 gittam nos docet tria ad placandum deum remedia, videlicet vsum honestarum ve-
 stium, eleemosynarum largitionem, ieiunia, sacrificia, atq; orationes. Sed quia non
 omnibus datum est, illa remedia capere, & in mundo versari ac illas diabolicas im-
 missiones vsquequaque cauere, ideo pro remedio ecclesiae firmiter aduersus eadem tria
 mala, ex instinctu spiritus sancti plures ac diuersae in ecclesia religiones sunt insti-
 tuta ac approbata, sub paribus tamen ac eisdem votis, vt pote obedientiae, conti-
 nentiae, paupertatis. Quo triplici remedio aduersus praemissos tres insultus Ec-
 clesia in suis membris vti ac frui solet.

II § Et si nemo adstringatur actualiter subire euangelica consilia, vt pote
 omnia temporalia relinquere, & Christum perfecte sequi sub religionis iugo: ta-
 men semel suscepta obligat religio. In qua ceu secuta nauicula, religiosae personae
 per fluctus huius seculi, vsque ad salutis portum nauigare valeant. In primis qui-
 libet vere religiosus in sponsam ducere debet obedientiam, cuius soror est patien-
 tia, nutrix humilitas, ancilla vilitas, & seruus sui contemptus. Plura denique reli-
 gionis commoda narrantur in dialogo Senensis Catharinae.

Summa vero religionis regula secundum Hugonem in hoc dependet, vt praelati
 custodiant subditos, subditi praelatis obediunt: deuoti sint senes, iuuenes quoque la-
 boriosi, sit honestas in habitu, in victu mediocritas, sint in claustris assidui, & ad in-
 iurias rari, non sint ciuiles, sed claustrales, sint intenti psalmis, non causis, in claustris,
 non sit rumor, sed charitas: in capitulo non lites, sed confessio, in choro sit sacra sim-
 plicitas, circa altare reuerentiae honestas. Tales olim fuerunt religiosi, in quibus spi-
 ritus sancti diuinitus amoris. Qui quidem amoris calor hodie ex-
 tinctus est, & faces iacet dispersae, ex se non calorem, nec splendorem, sed fumum cu-
 piditatis & impuritatis dantes, vt hodie religionis nauicula, defectu religiosorum, in
 procellis periculose fluctuet, non quod religiones, quae a spiritu sancto sunt fun-
 datae, in ordinibus, sed in transgressoribus deficiant.

III § In modernis quippe religiosi, sui amore affectis, sub ouina cuculla
 lupum agentibus, dei charitas friget. Plerique enim fractis ieiunijs & omnis orationibus
 neglectis, omnis votis, monasteria sua deserunt, & mundanis negotijs se inuol-
 uunt contra ordinationem regulae, contra dispositionem iuris scripti, & contra pre-
 cepta sacrorum conciliorum. Neque fugitiui & vagabundi monachi perquiruntur & ad
 monasteria, vt ius praecipit, reuerti compellunt. Monasteria & loca consecrata,
 quasi fora publica & diuersoria communia, hodie patet omnibus. Quocirca de hu-
 iusce pueris religiosi in Birgitta ulterius dicitur: Qui sunt in monasterijs, vadunt
 in mundum pro superbia & cupiditate, habentes propria voluntatem, facientes cor-
 poris sui delectamenta. Et infra: Est religiosus habitu, & professione monachus,
 sed moribus apostata, dignitate sacerdos, sed seruus peccati: peregrinus fama, sed
 intentione girouagus: Hierosolymitanus opinione, sed magis Babylonius. Et in-
 fra: Monachi raro monasticam ducunt vitam: de quorum infamia boni molestantur, ma-
 li peiorantur ex eorum mala conuersatione. Regulae eorum mutatae sunt in detestabiles
 abusiones, & minime tenentur: plus gaudent de proprietate execrabili, quam
 de sancta paupertate. In summa quanto magis monachi pro suo voto praeter alios a
 vitijs alieni esse debent, tanto plus versus retrorsum eorum animis, vitiosi existunt
 mundano tumultu occupati, incontinentes, dissoluti, inquieti, per loca suspecta
 discurrentes, ubique euagantes, vt nil ipsis aequae odiosum sit, quemadmodum cella
 & claustrum, regula & religio.

III § In tractatu sup Methodio reperit, quod in religiosi vita contemplatiua
 arescit propter vanos huius seculi fluxus: multi enim falsi religiosi vtriusque sexus for-
 nicantur

3. Bir. 17.
 Tho. opusc.
 19. c. 1. & 22.
 q. 10. §. 6. p
 totum
 8. Bir. 57

Tho. vbi §.
 q. 10. §. 9. ar. 1

Marth. 19
 Tho. vbi §.
 q. 10. §. 6. ar.
 ticu. 2
 Cath. Senē.
 c. 157. & ca.
 158. & 159
 Thom. vbi
 fra. art. 5
 Rodo. spe.
 hu. vi. lib. 2.
 ca. 25.

3. Bir. 21

Cath. Senē.
 ca. 125
 Rod. vbi fra
 tim. c. 26
 Tho. 22. q.
 10. §. 7. ar. 20
 Ne cle. l. mo
 secl. neg. se.
 immif. cap.
 multa.
 De regulari
 bus c. 11.

2. Bir. 7
 3. Bir. 33
 4. Bir. 35
 Rodori. vbi
 §. c. 27

Glo. in Me-
 thodio

J. c. 24. §. 6

. 12. q. 1. dile-
 ctissimis
 J. c. 28. §. 5

§. c. 17. §. 9.
 & J. c. 33. §. 7

Hugo. de s.
 vict. de clau-
 stro anima.
 §. c. 21. §. 8
 J. c. 23. i. pri.

§. c. 21. §. 15.
 & J. ca. 46.
 §. 10.

J. eo. §. 6
 J. eo. §. 5
 §. c. 16. §. 9

J. c. 23. §. 1

§. c. 14. §. 8.
 & J. eo. §. 9

§. c. 21. §. 8

nicantur à deo suo, accumulunt temporalia, beneficia etiã curata sibiipfis incorporando. Inde elati, pomposi, simoniaci, raro canonicè sibi eligunt prælatos. Qui electi frequenter in luxum cadunt, sinem in mensura re: terrenar: ponentes: secularia sectant ac spiritualia prorsus postponunt. Quo fit, vt secularis potestates nunc multa monasteria, quæ sunt pinguis, intercipiunt, pro suo libito gubernant, in quibus per paucos monachos, vt plurimum par: religiosos, diuina officia segniter & tepide expediri faciunt, bona monasterior: & iura ecclesiastica in suos prophanos vsus couertendo. Identidè committunt plures potentes ecclesiastici ferme inutiles clerici, vel apostatar: religiosi monasteria occupantes, ex eis prouetus percipientes, & curias magnor: principum potius sequentes, quàm elemosynam debite absumentes.

V § Et quãuis in sexti status initio, quinto adhuc statu durante, per ordinem mendicantiũ, suis doctrinis & cõtionibus, euãgelicus status in ecclesia est plurimum sustentatus, tñ frēs mendicantes his temporibus circa professiones suas multũ deficiunt. Nempe quemadmodũ olim synagoga tanquàm religione eximios habuit pharisæos: aduersus quos Christus in euãgelio sepius & acriter iuehit: ita nimirum hodie ecclesia censet habere frēs mendicantes, quibus serme omnia à Christo de pharisæis dicta conueniunt, potissimè sequentia. Attendite & caute à fermento pharisæor: quod est hypocrisis. Et rursus: Attendite à falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ouium, intrinsecus aut sunt lupi rapaces. Mendicantes quidã, vellere ouicularum amicti, ceu lupi fraudes, insidias ac rapinas sub hypocrisis committunt, vitæ austeritatem, & humilem simplicitatem simulat specie exteriori, intus vero exquisitis delitijs exuberant, ventri seruiunt, suauibus verbis dulcia dona ex hoibus fugunt, peculiare cõmodũ frequenter querentes, vt de eis illud verificet saluatoris eloquium. Vx vobis pharisæi hypocritæ, quæ mundatis quod deforis est, intus aut pleni estis rapina & immunditia. Item similes estis sepulchris dealbatis quæ à foris apparent hoibus speciosa, intus vero plena sunt ossibus mortuor: & omni spurcitia. Sic & vos foris quædam apparetis hoibus iusti, intus aut pleni estis hypocrisis & iniquitate. Vnde Vbertinus existimat, corruptione eorundè ordinũ mendicantiũ spectare ad vitium afeulentis sexti status, quãdo spiritus Iesu Christi penitus illudet & despicietur. Idem quoque ait: quod illi mendicantes pueri designantur per locustas de puteo abyssi exeuntes, quia ipsi sunt scurriles, leues, volatiles, carnales, rodentes sacras literas virides, paganicæ philosophiæ sequaces, quasi equi currentes, sic illi in vanã disputationem, Vincentius de fratibus mendicantibus inquit: quod nec viã, nec vora, nec cærimonias obseruat. Imò peiores quàm cæteri sunt Christiani, malum exemplũ præbentes, & contra suã regulam nimium exorbitantes. Ecce religiosi, qui olim in obseruantia regulari erant via saluationis, nunc sunt via perditionis.

VI § Proinde altissimus apud Cath. Senen. inquit: Religiosi collocati sunt in religione velut angeli: sed quoniam plurimi sunt dæmonibus deteriores. Electi sunt ad annuntiandum verbũ dei in doctrina pariter & vita. Ipsi aut contiones suas potius ad auditoror: ostentatione, quàm ad dei laudẽ, vel proximi salutẽ cum facundia mundana componere studet. In pluribus denique iniquis modo deprehendunt excessibus ibidem enumeratis, vbi sequitur: Religiosi facti sunt arma diaboli, corrumpentes religionem intus in se & fratribus, ac extra circa seculares: propria possidere nitunt, aliaque plura in cõuenientia committunt, ibi expressa & presenti tempore obuiãt religionibus. Quæ licet sint in se bonæ, & in instanti spiritus sancti inchoatæ, tamen religionũ membra frequenter sunt putrida, intantũ vt à transgressoribus irrideant humiles sui ordinis obseruatores, vestigia maleuolor: sequi recusantes. Hæc ex Catha. Senen.

VII § Præterea in ecclesiis tam cathedralibus quàm conuentualibus innumerata committi solent scandala: vbi hodie plerumque fæces mundi ecclesiasticis gubernaculis præficiunt, utpote quibus mundus vt vel frui nequit. Nam potentum & nobilitium geniti intruduntur, dignitatibusque ecclesiasticis potiunt, quibus multoties seniores atque in gradu digniores subijciunt, vt modo verificata censet illa Gregorij sententia, dicentis: Sæpe conspicimus sapientes subesse, stultos vero arcem domini tenere, sapientes seruiliter obsequi, stultos aut tyrãnica elatione diari. Absurdum quippe est, vt alios regat, qui seipsum regere nescit, Sed hodie tumultuantur

Tho. 22. 9.
10. §. 7. ar. 1.
& opuscu. 19
c. 2. & 4

Mar. 9
Lucæ. 12
Matth. 7.

Matth. 21

Vbertinus

Apo. 19

I. eo. §. 10

Cath. Senen.
c. 125.

.20. morali-
um. 78
Eccl. 10
C. de leg. tu,
I. fin.

pueri

§. c. 21. §. 4.
& §. c. 33. §. 3

§. c. 19. §. 19
§. c. 6. §. 3

§. eo. §. 3. in
princ.

§. c. 11. §. 46

§. c. 14. §. 31
& §. c. 23 §. 12

§. c. 14. §. 10

& §. c. 23 §. 7

§. c. 18. §. 11

Vincentius

§. eo. §. 2. &

I. c. 44. §. 6.

I. c. 23. §. 14.

& §. 15

§. c. 18. §. 10

§. eo. §. 2. in

fin. & §. c. 23

§. 8

I. c. 24. §. 1

I. c. 27. §. 11

I. eo. §. 8

§. c. 21 §. 9 et

I. c. 23. §. 2

I. c. 26. §. 13

§. c. 20. §. 2.

& §. cap. 25.

§. 11

DE PERVERSIONE RELIGIOSORVM &c.

- Esaia. 3.** pueri contra senes. Pensate rogo, q̄ iniquū est, iuuenes dominari, senes famulari, minores gradu p̄gessse, presbyteros subesse: ignaros ardua discutere, prudentes loqui non audere, iam venit tempus illud malum in quo (vt prophetatum est) prudens tacebit. Hoc m̄retur ingratitude nostra erga deum, qui multiplicat filios hominum secundum altitudinem suam, id est, in locum potestatis ecclesiasticæ filios hominum constituit, filijs dei suppressis. I. c. 24. §. 2
- Amos. 5.** qui non audere, iam venit tempus illud malum in quo (vt prophetatum est) prudens tacebit. Hoc m̄retur ingratitude nostra erga deum, qui multiplicat filios hominum secundum altitudinem suam, id est, in locum potestatis ecclesiasticæ filios hominum constituit, filijs dei suppressis. §. c. 18. §. 7. & I. c. 35. §. 4
- Psal̄m. 11.** os hominum constituit, filijs dei suppressis. §. c. 20. §. 7
- VIII §** Item vt plurimū qui defectuosiores inter filios nobilium apparent, clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. §. c. 21. §. 10 in fine I. c. 31. §. 2
- Deute. 15.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. I. c. 23. §. 2 & I. c. 26. §. 7
- Malach. 1.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. §. c. 30. §. 3. & I. c. 43. §. 13.
- Leui. 21.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. §. c. 17. §. 19. & I. c. 27. §. 6
- Dist. 49. ca. huic etenim** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. I. c. 23. §. 7.
- De his Rodo. spe. hu. vi. li. 2. c. 19.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. I. c. 23. §. 5 & I. c. 20. §. 18
- De simo. ca. zua. Tho. quod. li. 8. art. 11.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. I. c. 23. §. 7.
- X §** Cæteræ Canonici cum regulares, tum seculares inter se sectas faciunt, discordias nutriunt, alius supra alios p̄laturas ambit, nouas inuentiones excogitant, quas loco legitimoꝝ statutoꝝ obseruant. Nam quicquid in collegijs & capitulis statuit, cōmuniter magis sapit peculiare commodū, quàm dei honorem, vel Christianā rem publicā. Vna inter reliquas abusiones subsannāda apparet, ac mētalem simoniā sapit, q̄d ad interessendum diuinis Canonici non charitate dei inducuntur, sed per pecuniā, quasi p̄sentia vocant, singulis p̄sentibus distribuendam, alliciuntur. Quæ quidem distributio non fit clericis in ecclesia occupatis, sed otiosis tanquàm dignioribus Canonici. Qui licet à canendo nuncupent Canonici, nomine tamen in ecclesia canunt. I. c. 23. §. 5 & I. c. 20. §. 18
- 1. Cor. 7. Matth. 11.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. I. c. 23. §. 12 I. c. 64. §. 6
- X §** Quid dicā (nescio) de quibusdā Canonici, quodam regularibus & eximix ecclesiæ professis, qui erubuerunt esse religiosi, atq; permanere in ea uocacione in qua vocati fuerāt: ipsis erat obedientia onerosa, continentia rara, paupertas pecuniosa, necnon suauē & leuē dei iugum erat ipsis amarū & graue. Ideo libertatem affectarunt, accumulantes censum p̄bendag, quo competentio esset voluntatē licentia, ac amplior delitiarū copia. Infra cuiusdā iniquæ intrusionis machinationem impetrarūt pro se non regulæ (quā prius perperā obseruarāt) mitigationem, sed extinctionem: mores religionis loquentes, nefastos honores quæritates se habitu honestatis exuentes, & vestem vanitatis assumentes, truncatis superpellicijs in choro stantes, vt nescias, an sint patres, an bacchātes. Siqdem narrata & proposita fuerūt vera & rōnabilia, tūc nec dispensans, nec dispensati reprehēdent in diuino iudicio. P̄supponūt forte quod sicut suscepta religio bene obseruata, dirigit ad vitæ p̄fectionem, sic neglecta religio p̄cipitat p̄uersos religiosos in dānationem quos tutius fuerat in seculo pmāsse: quia displicet deo stulta & infidelis promissio, quæ indiscrete sumit, & male obseruat: notat nāq; Augustinus, se non peiores reperisse q̄ eos qui religionibus defecerunt. I. c. 29. i. pri. §. c. 5
- Eccles. 5. Dis. 47. quā tumlibet Rodo. vt §. cap. 27.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. I. c. 36. §. 5 I. c. 31. §. 9
- 6. Bir. 5. Psal̄m. 83.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. §. c. 14. §. 1. in fi. & I. ca. 25. §. 13. §. c. 21. §. 1. & I. c. 25. i. pri. & I. c. 43. §. 12. I. c. 35. §. 12.
- Psal̄m. 51. Psal̄m. 93. I. ca. 29. §. 7. 6. Bir. 5.** clericali statui adijciunt, quasi mundo inuiles, licet deo execrabiles: siquidem contra dei p̄ceptum ecclesijs & monasterijs offerunt, aut claudi, aut cæci, aut in aliqua parte deformes & debiles. Hinc contingit legem frangi, quæ prohibet, ne cæcus, vel claudus, vel torto naso, vel fracto pede, seu manu, vel gibbus, vel lippus, vel albuginem habēs in oculo, vel iugiter scabiosus, vel impetigosus, vel herniosus, aut quispiā alius maculā habēs, accedat offerre hostias deo. Quales sæpenuero nobiles in monasterijs alijsve ecclesijs apparent. Ecclesiastici in super de nobilibus progeniti naturali appetitu, & germenis inclinatione plus sequuntur secularia, quàm spiritualia: quando enim regulā & profapiam mutuo luctari contingit necesse est, ecclesiasticam succumbere regulam. I. c. 35. §. 12.
- XI §** At vehementius formidandū est, ne pristinx religionis abiectio & facti status mutatio sit inceptio interitus rei inibi ecclesiasticæ, vel iræ vergat eidem insigni ecclesiæ, suisq; indigenis in maius detrimentū. Ne quoq; patres simul & populus pereat, & illud contingat quod apud Birgittā de similibus Canonici Christi narrat: Averti oculos meos ab hoc loco propter iniquitatē inhabitantium, sicut primi fundatores festinabāt de virtute in virtutem ascendere, sic nūc isti moderni de malo in malum descendūt, quilibet alium, vtpote in publicis stationibus, vel in festiuis processionibus, p̄ire curat & gloriat de peccato. Sed vsq; quo peccatores gloriabunt. Rursus Birgitta: Caput eorū, id est, intentio elata cornibus arrogantiæ & p̄sumptionis, abscindet ab eis iudicio meo fevero, quod est gladius acutissimus. Caro eorū voluptati dedita, igne concremabit absq; misericordia: plagabuntur à dæmonibus, & non fit affectio praua, pro qua non punientur. Ideo dum ad-

adum adhuc tempus est, caput eorum, id est, voluntas distorta & superba deponatur ad humilitatem, pellis simplicitatis assumat, caro à voluptatibus refrenet, intestina, id est, cogitationes sanent per pœnitentiã, ne iustitiã ab eis scdm merita eorũ celerem exigã. Ponã eis custodes qui terrã voluptatis eorũ rediget in seruitu- tem, & dabit eis panis in mensura, & prae paucitate munerabunt, quasi diceret: Ci- babit eos pane lachrymarũ, & potum dabo eis in lachrymis in mensura. Et infra: Nisi emẽdauerit, permittã eos modico tpe incedere p viam volũtatis suã: deinde ducã eos per viã similem spinis & punctonibus acutissimis. Quod misericordissi- mus deus auertat à familia sua, & ad miserendũ simplicium fleatetur precibus ma- tris suã gloriosã, sanctorumq; illius ecclesiã patronorum.

XII § Tandem de moribus monialiũ peruerfis, nõ audeo, imò pudeo, quã suspicor, dicere, ne meis verbis quẽpiã virginũ deo dicatã: ceterũ reddã sus- pectum, attamen pro cõpletionẽ huius capituli, istũ quoq; gradũ paucis attingere conor. Sunt nanq; nonnulla monialium monasteria, è quibus professas iuxta re- gulã tenorem nunq; exire vel quẽpiã introire decet, adeo propatula vt ipsa loca Veneris prostibulo sint similia q̃ dei sacrario: hinc procacitas, stuprũ, incestus mulierũ sacratã, hinc quoq; verenda scandala & offendicula oriuntur q̃ plurima quã singula recensere iam nolo.

¶ De criminibus communis cleri.

Ca. XXIII.

Q Vales oporteat esse clericos docet Apostolus, dicens: Induite vos sicut electi dei sancti & dilecti, viscera misericordiã, benignitatẽ, humilita- tem, modestiã, patientiã; sup omnia autẽ charitatẽ habete, quod est vin- culum pfectionis, & pax Christi exultet in cordibus vestris, & gra- ti estote, verbũ Christi habitet in vobis abundãter, in omni sapiã, docetes & cõmo- nentes vosmetipsos in psalmis, hymnis, & cãticis spiritualibus. Tales apud Cath. Seneñ, narrant olim fuisse sacerdotes, quos amor sui nõ obfuscauit, sed luminẽ rõ- nis cognouerũt deũ, cui dederũt honorẽ, proximo obsequiũ, execrati vitia, secuti virtutes, de semetipsis iustitiã fecerunt, ideo subditis salutem procurare, & iustitiã administrare valuerũt ceu boni pastores, prã dicãdo, arguẽdo, spinas vitioꝝ euel- lendo, flores virtutũ seminãdo, pauperes charitatiue subleuãdo, exhibebãt se sub- ditos suorũ subditorũ, ac in ecclesia infimos. Proinde prã conis officium suscipit quiquis ad sacerdotiũ accedit, vt ante aduentũ iudicis, qui terribiliter sequit, ipse clamãdo gradiatur, & fortis sit contra ecclesiã tyrãnos, grã spiritus sancti sufful- tus. Porro Vincẽtiũ ait: Clerici debẽt esse turres populi defendẽtes ciuitatẽ, id est ecclesiã, prã dicãdo & sacramenta ministrãdo. Sunt etiã muri, orãdo & bona ex- empla salubremq; doctrinã prãstando, vt in retibus fidei homines deo p̃sentent, quos Christus fecit piscatores hominum.

I § Sacerdotes autẽ hodie nõ piscant hoies, sed honores: vnde in Cat. sequit: Moderni & infelices clerici t̃palibus incubentes, ob eorũ malitiã luce diuina priua- ti, seipsos amat, dei & proximi dilectionẽ negligũt, deteriores sunt secularibus, q̃s vna secũ perdũt: sanguinẽ & lac sugũt ex medulla ecclesiã, vt ipsa palleat: affectum nempe charitatis, qua ecclesiã afficere deberẽt, ad semetipsos retorquẽt. Ab ea em̃ eliciunt beneficia, pensiones, census, & cetera: delitijs & flagitijs dediti, salutem & curã membrorũ ecclesiã, id est, animarũ Christianideliorũ negligũt. Ob eiusmodi re- proborũ clericorũ vitã, seculares veniũt ad inobedienciã & irreuerentiã ecclesiã. Quinimo seducunt à cãcis ducibus, q̃ prohi pudor sunt ignari idiotẽ, p̃sumptuosi, hypocrite avari, simoniaci, luxuriosi, inuidi, tardi ad bona opa, proni ad mala, post- t̃palia currẽtes, deberẽt esse lapides tẽpli: sed dicunt dispersi lapides sanctuarij, id est, ecclesiã in capite oim platearũ. Nã sacerdotes, qui cõtra demones ecclesiã de- fendere deberẽt cũ exercitio spiritualiũ, sunt dispersi in plateis huius mudi, igno- rantes spiritualia, sequẽtes carnalia. Vbiã hodie est clericorũ decor continetiẽ in gestu, victu, vestitu, & risu: In cõuiujs, tabernis, ludis, & theatris, vbiq; vagantes crebrius reperiunt, q̃ in locis deo dicatis. Quã p̃niciosa autẽ & impertinẽs sit vni- uersali ecclesiã clericorũ scurrilitas, ignorãtia, fornicatio, simonia, aliaq; crimina, quibus modo totus penẽ clerus est infectus, nemo ambigit.

H Hic de.

Esa. 10
Psal. 79
6, Bir. 7

Devi. & ho.
cle. c. mona-
steriã

¶. c. 54. §. 1

¶. c. 26. §. 11

¶. c. 39. §. 3

¶. c. 22. §. 2

¶. c. 19. §. 9

¶. c. 22. §. 11

& ¶. c. 26. §. 9

¶. c. 5. §. 1

¶. c. 19. §. 20

& ¶. c. 25. §. 7

¶. c. 17. §. 47

¶. c. 7

¶. c. 18. §. 14

& ¶. c. 22. §. 3

& ¶. c. 26. §. 3

¶. c. 21. §. 2

& ¶. c. 5. §. 4

¶. c. 19. §. 6

& ¶. c. 5. §. 13

¶. c. 18. §. 9

& ¶. c. 25. §. 1

¶. c. 10. §. 1

¶. ca. 19. §. 9

& ¶. c. 5. §. 14

& ¶. c. 38. in
prin.

¶. c. 5. in prin.

¶. c. 49. §. 21

¶. c. 5. §. 7 &
¶. ca. 15. §. 2.
& ¶. c. 27. §. 4
¶. ca. 30. §. 12
¶. c. 19. §. 9

¶. q. 2. diffi-
nimus.

Coloss. 3

Cath. Sen. c
13, & c. 130.

Greg. in pa-
storali. c. 15.
Vincẽtiũ de
fi. mun.

Matth. 4
Cath. Sen. c.
132.

Matth. 15. &
Lucã. 6.
Threno. 4

De vi. & ho.
cle. per totũ
De coha. cl.
& mu. p to.
Ephẽ. 5